

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่มีความสำคัญมาก ดังจะเห็นได้จากหลักสูตร ไม่ว่าจะบังคับ ก็จะมีบรรจุวิชาภาษาไทยเป็นวิชาบังคับ ซึ่งนักเรียนทุกคนต้องสอบผ่านให้ได้ จึงจะเรียนจบตามหลักสูตรระดับนั้น ๆ

แท้จริงภาษาไทยมีความสำคัญมากเป็นพิเศษอยู่แล้ว เพราะภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ ได้ให้ความหมายของคำว่า เอกลักษณ์ ว่าหมายถึง "สิ่งทั้งหลายที่ทำให้ชาติดำรงเป็นชาติอยู่ได้ ภาษา เป็นสิ่งที่ดำรงชาติได้อย่างหนึ่ง ประวัติศาสตร์ได้แสดงให้เห็นว่า แม้รักษาภาษาของตนไว้ได้แล้ว ถึงจะตกเป็นเมืองขึ้นหรืออาณานิคมของชาติอื่นก็ศรัทธา ก็ยังรักษาความเป็นตนเองอยู่ได้"¹

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติไทย ความสำคัญของภาษาย่อมมีมากที่สุด เพราะภาษาไทยเป็นเครื่องมือแสดงความเป็นชาติ เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจคนทั้งชาติ และเป็นเครื่องมือติดต่อสื่อสารระหว่างคนไทยด้วยกัน² การศึกษาเล่าเรียนวิชาใด ๆ หรือต้องการสื่อสารกับใคร เรื่องใด ย่อมใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือสื่อสารทั้งนั้น กอ สวัสดิพิพาณิชย์ ได้กล่าวไว้ว่า "ภาษาไทยเป็นสาขาวิชาหนึ่งที่สำคัญสำหรับคนไทยบางทีนักเรียนจะยังไม่ทราบ

---

¹ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, "ความนึกหวังในการศึกษา," จันทร์เกษม 97 (พฤศจิกายน-ธันวาคม 2513): 15.

²ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, ความสำคัญของภาษาไทยและข้อสังเกตเกี่ยวกับลักษณะของภาษาไทย (พระนคร: โรงพิมพ์กรุงเทพการพิมพ์, 2514), หน้า 1.

ในข้อนี้ ขอให้คิดถึงวิชาที่เรียนในชั้นว่ามีวิชาใดที่ไม่เกี่ยวข้องกับภาษาไทยเป็นไม่มี แม้แต่ภาษาต่างประเทศก็ยังคงใช้ภาษาไทยในบางโอกาส¹

จากที่กล่าวมานี้ภาษาไทยจึงมีความสำคัญมาก ดังนั้นในการสอนวิชาภาษาไทยในโรงเรียนของเราจึงควรได้รับความสนใจมาก ดังที่มิ้นท์การศึกษาเห็นว่า "การสอนภาษาของชาติ ควรได้รับความสำคัญเป็นอันดับหนึ่งในวงการการศึกษา"² แต่ตามความเป็นจริงการเรียนการสอนภาษาไทยในโรงเรียน ยังไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร ดังที่ บุญถิ่น อัครถาวร ได้กล่าวไว้ว่า

การเรียนการสอนภาษาไทยเป็นเรื่องใหญ่ และสำคัญอย่างยิ่งของคนไทย เพราะในปัจจุบัน เป็น means ของการศึกษาวิชาการทุกแขนง ทุกสิ่งทุกอย่างในการดำรงชีวิต เราใช้ภาษาสำหรับเราคนไทยทุกคน วิชาภาษาไทยสำคัญยิ่งกว่าวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ หรืออะไรทั้งสิ้น แต่เป็นแขนงวิชาที่ถูกทอดทิ้ง และได้รับการเอาใจใส่สน้อยที่สุด³

ได้มีผู้ศึกษารวบรวม และทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาของการเรียน การสอนภาษาไทยไว้มาก ซึ่งจะแยกเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้ คือ

1. ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรและประมวลการสอน

หลักสูตรและประมวลการสอนเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์ของ

¹ กอ สวัสดิ์พานิชย์ "วิธีเรียนภาษาไทย," คู่มือในการสร้างประสิทธิภาพในการเรียนเอกสารการนิเทศการศึกษา (พระนคร : หน่วยศึกษานิเทศก์, 2503), หน้า 35

² ม.จ.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ภาษาไทย - วิชาที่ถูกลืม ชุมชนส่งเสริมภาษาไทย (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรุงเทพการพิมพ์, 2520), หน้า 3.

³ บุญถิ่น อัครถาวร, "ข้อคิดเห็นในการสอนภาษาไทย," คำปราศรัยและคำบรรยายของ นายบุญถิ่น อัครถาวร พ.ศ. 2502 - 2514 (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา (ม.ป.ป.), หน้า 292.

การเรียนการสอน และสามารถจัดการเรียนการสอนให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ได้วางไว้ ในคํานี้ ครูภาษาไทยประสบปัญหา คือ

1.1 หนังสือหลักสูตรที่จะให้ครูภาษาไทยได้ศึกษานั้นน้อย ไม่เพียงพอกับจำนวนครูในโรงเรียน จากการวิจัย มารศรี ภิรมย์ราช พบว่า "เอกสารหลักสูตรทุกประเภทขาดแคลนอยู่ในระดับสูง"¹

1.2 ขาดประมวลการสอนที่จะให้รายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาของหลักสูตร จากการวิจัยของ มงคลวรรณ ทองสุขโชทัย พบว่า "ครูที่สอนภาษาไทยทั้งวรรณคดี หลักภาษา และการใช้ภาษาประสบปัญหาการขาดประมวลการสอนประกอบวิชาในหลักสูตร"²

1.3 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรวางไว้อย่างกว้าง ครูไม่สามารถสอนได้ครบถ้วนตามจุดมุ่งหมาย ทั้งนี้เนื่องจากจำนวนนักเรียนในแต่ละห้องมีมาก ครูจึงไม่สามารถจะกวาดชั้นนักเรียนได้ทั่วถึง

1.4 ชั่วโมงเรียนภาษาไทยมีน้อยเกินไป เมื่อเทียบกับเนื้อหาวิชาภาษาไทย ที่มีอยู่มากทั้งหลักภาษา วรรณคดีและการใช้ ซึ่งประกอบด้วย การพูด การอ่าน การเขียน และการฟัง จากการวิจัยของ จุฬาลักษณ์ โกลลำนันท์ พบว่า "เนื้อหาวิชามกเกินไปไม่เหมาะสมกับอัตราเวลาเรียน"³ ทอมว ปองจิต อ่อนเฒ่า วิจัยพบว่า "เวลาเรียนวิชาภาษาไทยมีจำกัด

¹มารศรี ภิรมย์ราช, "การใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2518 ในเขตการศึกษา 2" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519), หน้า 151.

²มงคลวรรณ ทองสุขโชทัย, "ปัญหาการสอนภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนมัธยมแบบประสม" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516), หน้า 147.

³จุฬาลักษณ์ โกลลำนันท์, "การสอนภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และปีที่ 5 โรงเรียนพัฒนวิชาการราชดำเนิน ปีการศึกษา 2515" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515), หน้า 94.

เนื้อหาบททำให้ต้องเร่งสอน ทั้งนี้แสดงว่าเวลาเรียนและเนื้อหาวิชาไม่เหมาะสมกัน"¹

1.5 ในบางโรงเรียน ครูต้องสอนนักเรียนทั้งที่ใช้หลักสูตร 2503 และหลักสูตร 2521 ทำให้ครูเกิดความสับสน ซึ่งเป็นผลให้การเรียนการสอนไม่บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้

1.6 การจัดการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรวิชาภาษาไทย ยังทำได้ไม่ทั่วถึง ทำให้ครูบางส่วนไม่เข้าใจหลักสูตร ดังที่ อภิวัฒน์ ปรีชาประศาสน์ ได้ทำการวิจัยพบว่า "ครูสอนวิชาภาษาไทยมีปัญหาเกิดขึ้น ส่วนมากเนื่องจากการไม่ได้รับการนิเทศเกี่ยวกับหลักสูตร และประมวลการสอน"² ต่อมา ปราณี สินธุสะอาด พบว่า "ครูส่วนใหญ่มีความต้องการได้รับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่เป็นอย่างมาก"³

1.7 คะแนนภาษาไทยน้อยเกินไปเมื่อเทียบกับวิชาอื่น ๆ จากการวิจัยของ คำรง กล่าพากร พบว่า "คะแนนภาษาไทยน้อย แต่เรียนยาก"⁴ ทำให้อาจเป็นสาเหตุหนึ่ง

¹ปองจิต อ่อนเภา, "ปัญหาการวัดและประเมินผลการสอนการเรียน วิชาภาษาไทย ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522), หน้า 96.

²อภิวัฒน์ ปรีชาประศาสน์, "ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 ทมวภาษาไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชา มัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), หน้า 101.

³ปราณี สินธุสะอาด "ความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือเรียน หลักภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเล่มหนึ่ง" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชา มัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523), หน้า 96.

⁴คำรง กล่าพากร, "การสำรวจทัศนคติของนักเรียนฝึกหัดครู ป.กศ.ต้น ที่มีต่อ วิชาภาษาไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2507), หน้า 33.

ที่ทำให้ให้นักเรียนไม่สนใจเรียนภาษาไทยเท่าที่ควร มุ่งความสนใจไปยังวิชาอื่นที่มีคะแนนมากกว่า

2. ปัญหาเกี่ยวกับตัวครู

ก. ในด้านทัศนคติ

1. ครูสอนเพื่อมุ่งให้นักเรียนสอบได้ ไม่ได้มุ่งให้นักเรียนได้ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน นักเรียนจึงเรียนโดยวิธีท่องจำเพียงอย่างเดียว ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย สุวรรณ เกรียงไกรเพชร กล่าวว่า "นักเรียนส่วนมากมีความรู้สึกไม่ออกผลในการเรียนได้แต่ท่องจำบางทีก็ไม่รู้เสียเลยว่าท่องไปเพื่ออะไร นอกจากจะเอาไว้อ่าน"¹

2. ครูเบื่อบสอน จึงทำให้นักเรียนเบื่อเรียนภาษาไทยไปด้วย สุวรรณ เกรียงไกรเพชร กล่าวว่า "การสร้างความปลอดภัยในการสอน เป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจตามมาด้วย"²

3. ครูภาษาไทยไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน จึงมีความคิดว่าการสอนภาษาไทยไม่มีความก้าวหน้า เมื่อผู้ใหญ่มีความสนใจในวิชาภาษาไทยน้อย หรือไม่สนใจเลย ครูผู้สอนก็พลอยขาดความสนใจไปด้วย

4. ครูภาษาไทยมีความรู้สึกว่าการเป็นครูภาษาไทยนั้น ไม่มีความสำคัญ นักเรียนไม่ชื่นชม และไม่สนใจ ทำให้ครูเกิดความท้อแท้ การที่จะอุทิศเวลาให้กับการเรียนการสอนจึงไม่มี

5. ครูภาษาไทยบางคนขาดทักษะในการใช้ภาษา เช่น ครูที่มาจากครอบครัว

¹สุวรรณ เกรียงไกรเพชร, "การสอนวรรณคดีไทยระดับมัธยมศึกษา," กรรณภาษาและวรรณกรรม (พระนครศรีอยุธยา: โรงพิมพ์ศรีเมืองการพิมพ์, 2516), หน้า 237.

²เรื่องเกี่ยวกับครูหน้าจอร์จอีเอ

ที่บ้านไม่ได้อ่านภาษาไทย จึงมักใช้ภาษาไทยผิด ๆ หรือพูดตัว ร ล ไม่ชัด ซึ่งทำให้เป็นตัวอย่างที่ไม่ดีแก่เด็กนักเรียน

6. ครูภาษาไทยบางคนไม่ได้รับการฝึกฝนหรือการเตรียมตัวอย่างถูกต้องมากนัก แต่มาสอนภาษาไทยเพราะคิดว่าใคร ๆ ก็สอนได้ ซึ่ง ม.ร.ว. สุนทรชาติ สวัสดิ์กุล ก็ได้กล่าวไว้ว่า "ผู้ใหญ่ทั่ว ๆ ไป มักจะเห็นภาษาไทยเป็นของง่าย การสอนวิชาภาษาไทยไม่สู้จะสำคัญนัก ฉะนั้นใคร ๆ ก็เป็นครูภาษาไทยได้"¹ ดังนั้น จึงมีครูภาษาไทยบางคนที่มีปัญหาเหมือนดังที่ ประภาศรี สุกบรหัท , พบ คือ "ครูไม่มั่นใจว่ามีความรู้ภาษาไทยดีพอ"²

7. ครูภาษาไทยไม่ได้รับความร่วมมือจากครูคนอื่น ๆ ในโรงเรียน นักเรียนที่ใช้ภาษาไทยผิด ๆ นั้น ครูคนอื่น ๆ ในโรงเรียนมักจะละเลย และยกให้เป็นหน้าที่ของครูภาษาไทยในการที่จะอบรม จึงเป็นการยากที่จะแก้ไขความผิดพลาดของนักเรียนได้ เพราะครูภาษาไทยมีจำนวนน้อย และไม่ได้อยู่กับนักเรียนตลอดเวลา

ข. ในค่านการเรียนการสอน

1. ครูภาษาไทยบางคนไม่ส่งเสริมให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ขาดความเป็นกันเองกับนักเรียน เพราะยึดถือระเบียบวินัยมากเกินไป จากการวิจัยของ อภิวัฒน์ ปรีชาประศาสน์

¹ม.ร.ว. สุนทรชาติ สวัสดิ์กุล, "ข้อบกพร่องในการศึกษาวิชาภาษาไทย," ชุมนุมภาษาไทย 2504-2505 (พระนคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516), หน้า 127.

²ประภาศรี สุกบรหัท, "การสำรวจการสอนวิชาภาษาไทย ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สายสามัญ ในจังหวัดพระนคร " (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2508), หน้า 143.

พบว่า "นักเรียนชอบครูที่มีบุคลิกลักษณะดี เป็นกันเองกับนักเรียน และสนใจผู้เรียน"¹

2. ครูภาษาไทยบางคนสอนมานาน เคยใช้วิธีสอนแบบใดก็ใช้แต่แบบนั้น ไม่เปลี่ยนแปลง และไม่ใช้เทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ คำรง กล่าวพากร พบว่า "ครูใช้วิธีการสอนแบบบรรยายและให้นักเรียนนั่งฟังมากที่สุด"²

3. ครูไม่ใช่อุปกรณ์การสอน ใช้แต่หนังสือเรียน กระดานดำ ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ลัดดา อิมประภา พบว่า "นักเรียนส่วนใหญ่เสนอแนะให้ครูจัดกิจกรรมประกอบการสอน และต้องการให้ครูมีอุปกรณ์การสอน"³

4. โรงเรียนบางแห่งกำหนดให้ครูแต่ละคนสอนเป็นรายวิชาย่อย เช่น สอนหลักภาษาไทยคนหนึ่ง สอนวรรณคดีคนหนึ่ง สอนการใช้ภาษาอีกคนหนึ่ง ทำให้การสอนภาษาไทยไม่สัมพันธ์กันเท่าที่ควร ทำให้นักเรียนไม่เข้าใจดีพอ ดังเช่นที่ เทือก กุสุมา ณ อยุธยา ได้กล่าวไว้ว่า "เหตุที่นักเรียนจะเบื่อวิชาภาษาไทยอาจเป็นเพราะครูสอนโดยไม่มี ความหมาย และสอนแยกกันเป็นวิชา ๆ ไป หลักภาษา วรรณคดี และเรียงความ ไม่มีความสัมพันธ์กันและการสอนที่จะให้นักเรียนเกิดความเข้าใจต้องสัมพันธ์กัน"⁴

---

¹อภิวัฒน์ ปรีชาประศาสน์, "ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 หมวดภาษาไทย," หน้า 99.

²คำรง กล่าวพากร, "การสำรวจทัศนคติของนักเรียนฝึกหัดครู ป.กศ. ต้นที่ต่อวิชาภาษาไทย," หน้า 45.

³ลัดดา อิมประภา, "ทัศนคติของนักเรียนพลศึกษาต่อวิชาภาษาไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2505), หน้า 51.

⁴เทือก กุสุมา ณ อยุธยา, "บทบาทของภาษาไทยในการฝึกหัดครู," คู่มือครูภาษาไทย เอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 117 (พระนคร: หน่วยศึกษานิเทศก์, 2514), หน้า 104.

5. ครูบางคนสอนโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน ทั้งๆ ที่นักเรียนในชั้นย่อมมีความแตกต่างกันไปหลาย ๆ อย่าง เช่น ความสนใจ ความสามารถ ความต้องการ และความคิดเห็น ลัดดา อิมประภา พบว่า "ครูจะเข้มงวดในผลงานของนักเรียนอ่อน ให้เท่ากับเด็กเรียนเก่งไม่ได้"¹

6. ครูสอนโดยไม่ได้นักเรียนฝึกทักษะทั้ง 4 ครบถ้วน ส่วนใหญ่มุ่งแต่การอ่าน เขียน ทำให้ไม่ได้ฝึกทักษะทั้ง 4 ครบถ้วนตามหลักสูตร

7. การวัดผลการเรียนของนักเรียน ครูทำไม่สม่ำเสมอ ครูมักจะวัดผลการเรียนตอนปลายภาคหรือปลายปีเท่านั้น แท้จริงแล้ว การทดสอบที่ได้ผลอย่างแท้จริง ครูควรจะทำทุกสัปดาห์ และบันทึกผลงานของเด็กไว้จึงจะได้ออกสอบความรู้ ความสามารถของเด็กอย่างแท้จริง² สว่างจิตต์ บารมีอวยชัย พบว่า "ครูไม่สามารถวัดผลได้ทุกด้านตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร"³ และจากการวิจัยของ มาลี อุ่นอก นักเรียนให้ความเห็นว่าอาจารย์ส่วนมากชอบวัดผลในค่านความจำ⁴ และจากการวิจัยของ

¹ลัดดา อิมประภา, "ทัศนคติของนักเรียนพหุศกการต่อวิชาภาษาไทย," หน้า 55.

²รองรัตน์ อิศรภักดี และ เทือก กุสุมา ณ ออยุธยา, "วิธีสอนภาษาไทยในชั้นมัธยม, " ตำราชุดครูมัธยมของคุรุสภา ภาษาไทย ตอน 1 (พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2505), หน้า 7.

³สว่างจิตต์ บารมีอวยชัย, "การสอนวรรณคดีไทยในวิทยาลัยครูกรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกศึกษามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), หน้า 78.

⁴มาลี อุ่นอก, "ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาวรรณคดีไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ปี พ.ศ. 2516 - 2518" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกศึกษามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520), หน้า 114.

ปองจิต อ่อนเฒ่า พบว่า "ครูภาษาไทยส่วนมากประสบปัญหาที่ว่าโอกาสวัดผลระหว่างภาคเรียนมีน้อย เพราะเวลาเรียนจำกัด"¹ นอกจากนี้ยังพบว่า "ครูภาษาไทยขาดความรู้ความเข้าใจในการวัดผล เช่นในการสร้างข้อสอบ ครูมีปัญหว่า ข้อสอบที่วัดพฤติกรรมขั้นสูงกว่าความรู้ ความจำ สร้างได้ยาก"²

8. ครูขาดประสบการณ์ และความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะนำมาให้นักเรียนเรียน ทำให้การสอนไม่เต็มที่เท่าที่ควร ดังที่ ประพนอม วิบูลย์พันธ์ ทำการวิจัยพบว่า "ประสบการณ์ในการสอนช่วยให้ครูมีความชำนาญเพิ่มมากขึ้น และมีความสำคัญต่อการสอนมาก โดยเฉพาะวิชาทักษะ เช่น การสอนวิชาภาษาไทย"³

9. แบบเรียนวิชาภาษาไทยนั้นล้าสมัย และขาดการปรับปรุง เป็น
 ดังที่ ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ ได้กล่าวไว้คือ

ถึงแม้ว่ากฎของเราจะพัฒนาอย่างน่าภูมิใจ แต่การสอนในโรงเรียนไม่พัฒนาให้ทันกาลเลย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การผลิตหนังสือเรียนวิชาภาษาไทย เกือบจะเรียกได้ว่าไม่เขยิบไปเลย เป็นผลให้เกิดความระส่ำระสายในวงการสอนภาษาไทย ในขณะนี้⁴

¹ปองจิต อ่อนเฒ่า, "ปัญหาการวัดและประเมินผลการสอนการเรียนวิชาภาษาไทย ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย," หน้า 96.

²เรื่องเดียวกัน, หน้า 97.

³ประพนอม วิบูลย์พันธ์, ปัญหาการสอนภาษาไทยตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 ในโรงเรียนอาชีวศึกษา, (กรุงเทพฯ มหานคร: หน่วยงานพิเศษ, 2519), หน้า 21.

⁴ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ภาษาไทยวิชาที่ถูกลืม, หน้า 4.

นอกจากปัญหาในค่านแบบเรียนนี้แล้วครูยังขาดหนังสือที่จะใช้ค้นคว้าเกี่ยวกับการสอน ฉะนั้นครูมักจะสอนนักเรียนโดยใช้ตำราที่ตนเองเรียนในชั้นอุดมศึกษา จากการวิจัยของ อภิวัฒน์ ปรึกษาประศาสน์ พบว่า "ครูต้องการมากในค่านแบบเรียน และคู่มือครูที่มีเนื้อหาถูกต้อง สมบูรณ์"¹

3. ปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียน

3.1 นักเรียนมีทัศนคติไม่ดีต่อวิชาภาษาไทย ซึ่งจากการวิจัยของ ฉอ้อน เอี่ยมหรัย พบว่า "ครูทุกคนมีความเห็นว่านักเรียนเห็นว่าภาษาไทย ง่าย ซ้ำซาก น่าเบื่อ"²

3.2 นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของภาษาไทย เพราะถือว่าเป็นภาษาของตน ไม่ต้องเรียนก็พูดได้อยู่แล้ว จากการวิจัยของ ปองจิต อ่อนเฒ่า พบว่า การให้เกรด 1 ผ่านในวิชาภาษาไทย ทำให้นักเรียนไม่สนใจเรียนเท่าที่ควร และการสอบเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาก็ไม่บังคับที่จะต้องสอบวิชาภาษาไทยในหลาย ๆ สาขา ทำให้นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของวิชานี้³

3.3 นักเรียนขาดทักษะในการใช้ภาษา อาจจะเป็นเพราะว่าไม่ได้ใช้ภาษาไทย อย่างสม่ำเสมอ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอน รวมทั้งพื้นความรู้ของนักเรียนไม่ดีพอทำให้เกิดปัญหาในการสอน

¹อภิวัฒน์ ปรึกษาประศาสน์, "ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 หมวดภาษาไทย," หน้า 110.

²ฉอ้อน เอี่ยมหรัย, "การศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการสอนภาษาไทยในชั้นมัธยมต้น โรงเรียนหอวัง ปีการศึกษา 2512" (วิทยานิพนธ์ปริญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512), หน้า 88.

³ปองจิต อ่อนเฒ่า, "ปัญหาการวัดและประเมินผลการสอนการเรียนวิชาภาษาไทย ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย," หน้า 98.

3.4 นักเรียนไม่ทราบความมุ่งหมายในการเรียนภาษาไทย ไม่ทราบว่าจะนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร การเรียนโดยไม่มีจุดมุ่งหมายนี้ทำให้นักเรียนไม่สนใจเรียน

3.5 นักเรียนมีความรู้สึกว่ายาก วิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่ยาก ต้องท่องจำมาก ซึ่งปราณี สิ้นธุ์สะอาด พบว่า นักเรียนที่ไม่ชอบเรียนวิชาภาษาไทย เห็นว่าวิชาหลักภาษาเรียนยาก สับสนในการเรียน¹

3.6 เนื้อหาวิชาซ้ำซ้อน บางวิชานักเรียนเคยเรียนมาแล้วต้องมาเรียนซ้ำอีก ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ดังที่ มงคลวรรณ ทองสุขโขทัย พบว่า "ครูสอนหลักภาษาไทย ประสมปัญหา เนื้อหาในหลักสูตรซ้ำซากทำให้เกิดความเบื่อหน่าย"² ซึ่งความรู้สึกเช่นนี้ก็เหมือนกับนักเรียนที่คงเรียนวิชาภาษาไทยทุกชั้น

3.7 นักเรียนที่มาจากต่างจังหวัด และใช้ภาษาถิ่นจะมีความลำบากในการเรียนภาษา ทำให้ติดตามบทเรียนได้ช้า เรียนไม่ทันเพื่อน

4. ปัญหาเกี่ยวกับสื่อการสอน

สื่อการสอน หมายถึงวัสดุ เครื่องมือ อุปกรณ์ รวมทั้งวิธีการที่ผู้สอนจะนำไปใช้ในการสอนเพื่อสื่อความหมายของครูผู้สอน ถ่ายทอดไปยังนักเรียน ซึ่งจะช่วยให้การสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และช่วยขจัดปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ปัญหาเกี่ยวกับการสอนก็ได้แก่

¹ปราณี สิ้นธุ์สะอาด, "ความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือเรียนหลักภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เล่มหนึ่ง," หน้า 101.

²มงคลวรรณ ทองสุขโขทัย, "ปัญหาการสอนภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนมัธยมแบบประสม" หน้า 147.

4.1 ครูมองไม่เห็นความจำเป็นในการใช้สื่อการสอน ถือว่ามีข้อลึกลับกับกระดานดำ ก็พอแล้ว ดังที่ มงคลวรณ ทองสุขโขทัย พบว่า "การใช้อุปกรณ์การสอนของครูภาษาไทย อยู่ในระดับน้อย"¹

4.2 ครูสอนภาษาไทยใช้สื่อการสอนประเภทเครื่องมือใบเป็น เช่น เครื่องฉาย ภาพนิ่ง เครื่องบันทึกเสียง และแก้ปัญหาด้วยการไม่ใช้สื่อการสอน

4.3 ทางโรงเรียนไม่มีงบประมาณที่จะจัดซื้อสื่อการสอน และเครื่องมือในการ ประดิษฐ์สื่อการสอน เพื่อประกอบการเรียนการสอนภาษาไทย

4.4 ทางโรงเรียนมีสื่อการสอนประเภทต่าง ๆ ครบถ้วน แต่หวงไว้ไม่ยอมให้ใครใช้ เพราะเกรงว่าหากเกิดความเสียหายรำกุกจะไม่มีเงินซ่อมแซม

4.5 สื่อการสอนภาษาไทยที่ครูพอจะนำมาใช้ได้ นั้น ครูไม่น่าสนใจสำหรับนักเรียน เหมือนสื่อการสอนวิชาอื่น ๆ

4.6 ครูสอนภาษาไทยไม่ทราบแหล่งบริการสื่อการสอนที่ครูสามารถจะหยิบยืมมาหรือ ขอบริการได้

ปัญหาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมที่กล่าวมาแล้วนี้ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษานับตั้งแต่ครูผู้สอน หัวหน้าสายวิชา ผู้บริหารในโรงเรียน และศึกษานิเทศก์ สายวิชาภาษาไทยฝ่ายมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ต่างก็มีหน้าที่ที่จะต้องแก้ไขปัญหาดังกล่าว และปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาไทยให้ดีขึ้น

ผู้วิจัยเป็นครูสอนภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพฯ มาแล้ว 4 ปี ได้ประสบปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้วบ้างบางอย่าง บางเรื่องก็ได้รับความช่วยเหลือ

---

¹มงคลวรณ ทองสุขโขทัย, "ปัญหาการสอนภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนมัธยมแบบประสม," หน้า 149.

แก้ไข บางเรื่องก็ยังคงเป็นปัญหาอยู่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาว่า ครูผู้สอนภาษาไทย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพฯ นั้น ได้รับความช่วยเหลือ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การนิเทศนั้นอย่างไรบ้าง และครูภาษาไทยต้องการการนิเทศมากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา นำผลการวิจัยนี้ไปปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาไทย เพื่อจะได้แก้ไขปัญหาดังกล่าว ให้ลดน้อยลง และช่วยพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จนสามารถบรรลุความมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้ในหลักสูตร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการการนิเทศของครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปริมาณการนิเทศซึ่งครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาได้รับ
3. เพื่อเปรียบเทียบปริมาณการนิเทศซึ่งครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาต้องการและที่ได้รับ

ประโยชน์ของการวิจัย

1. เป็นแนวทางให้ผู้บริหารและหน่วยงานต่าง ๆ ได้ทราบถึงความต้องการการนิเทศของครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา
2. เป็นแนวทางในการให้ความช่วยเหลือแก่ครูภาษาไทย เพื่อส่งเสริมให้การสอนภาษาไทยมีประสิทธิภาพ และบรรลุจุดมุ่งหมายของการสอนให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
3. เพื่อเป็นการแก้ปัญหา การเรียน การสอนภาษาไทยที่ประสบอยู่ในปัจจุบันให้ลดน้อยลง
4. เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยต่อไป

การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามขึ้น 1 ชุด มีเนื้อหาครอบคลุมเรื่องที่ต้องการศึกษาทั้งหมด จากนั้นนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ช่วยพิจารณาแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับครู 15 คน แล้วนำมาแก้ไขข้อบกพร่องอีกครั้งหนึ่ง แล้วจึงนำไปใช้กับตัวอย่างประชากร โดยผู้วิจัยเป็นผู้ส่งและรับแบบสอบถามด้วยตนเอง

ความจำกัดของการวิจัย

1. แบบสอบถามที่ใช้อาจสื่อความหมายได้ไม่ชัดเจน ซึ่งมีผลให้บางคำตอบ ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยต้องการ
2. ผู้ตอบแบบสอบถามอาจตอบแบบสอบถามบางข้อไม่ตรงกับความเป็นจริงที่เคี้ยว โดยอาจเกรงว่าจะมีผลใดผลเสียจากการตอบแบบสอบถาม

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาจากข้อมูลที่รวบรวมจากการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน วิชาภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในกรุงเทพมหานครเท่านั้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การสุ่มตัวอย่างประชากรไม่คำนึงว่าเคยได้รับการนิเทศมาก่อนหรือไม่
2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดถือว่าเป็นเรื่องลับ
3. ผู้ให้การนิเทศนี้มีได้หมายถึงศึกษานิเทศก์เท่านั้น หากรวมทั้งผู้บริหารการศึกษา และผู้นิเทศภายในโรงเรียนอื่น ๆ

คำจำกัดความในการวิจัย

การนิเทศ	หมายถึงการช่วยเหลือ การแนะนำ การสนับสนุน
โรงเรียน	หมายถึงโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในเขต กรุงเทพมหานคร
ครู	หมายถึงครูที่สอนวิชาภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา ของรัฐบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย